

ДИСКУРСИВНІ МАРКЕРИ У СВІТЛІ СУЧАСНИХ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Дискурсивні маркери є не новим об'єктом дослідження у лінгвістиці. Проте інтерес до їх вивчення постійно зростає. На сучасному етапі розвитку мовознавчої науки не існує єдиної уніфікованої назви вживаної до цих мовних одиниць. У новітніх джерелах зустрічаються їх наступні номінації: конективи; прагматичні вирази; власне терміни дискурсивні маркери; дискурсивні частинки; прагматичні маркери; металінгвістичні оператори; дискурсивні слова; дискурсивні оператори; пунктори; дискурсивні модальні частинки; макроорганізatori; метакомунікативні сигнали; метатекстові елементи. Вважаємо за доцільне використовувати термін "дискурсивний маркер". Це пояснюється тим, що зазначені функціональні одиниці мови маркують зміну ментального стану реципієнтів, а також їх реакцію відносно екстралінгвістичної ситуації.

Теорія дискурсу визначає дискурсивні маркери як секвенційно залежні частинки, які обрамлюють одиниці мовлення і несуть важливе функціональне навантаження, регулюючи дискурсивний процес між адресантом і адресатом. Вони функціонують як регулятори інформаційного потоку і регулятори відношень мовців. Під дискурсивними маркерами розуміють інкорпорування у висловлювання формально-граматично не пов'язаних з ним і його членами слів, словосполучень і речень для вербалізації ставлення адресанта до повідомлюваного, співвіднесення представленої думки з попереднім чи наступним реченням.

Лінгвістична теорія розуміє дискурсивні маркери як слова чи фрази, які вимовляються з метою привернення уваги адресата до певного типу зв'язку в повідомленні з актуалізованим контекстом висловлювання. За допомогою дискурсивних слів адресант не тільки встановлює взаємозв'язок з попереднім контекстом, але й визначає характер відношень між відрізками дискурсу. У цьому реалізується прагматична функція дискурсивних маркерів, коли зображується ставлення адресанта до повідомлюваної інформації і процес взаємодії комунікантів.

Дискурсивні маркери – це одиниці, які вказують на міжособистісний аспект учасників інтеракції і сигналізують високу ступінь прагматичного контролю, маркуючи аспекти повідомлення, які хоче вербально виразити адресант. Дискурсивні маркери створюють логічні та прагматичні зв'язки між

словами, частинами речення і між власне реченнями. Логічний зв'язок керує раціональною побудовою дискурсу, а прагматичний пов'язаний з розглядом і вивченням відношень суб'єктів, які сприймають і використовують яку-небудь знакову систему. Володіючи багатофункціональністю, дискурсивні маркери виявляють схильність до співвіднесення не з мовною структурою, а з мовним використанням. Саме тому, ці одиниці досліджують в певному контексті чи ситуації.

Низка лінгвістів називає дискурсивні маркери концептуально пустими одиницями. Незважаючи на відсутність у дискурсивних маркерів конкретного номінативного значення, вони володіють когнітивними особливостями і є носіями абстрактних концептуальних ознак. Когнітивний підхід тлумачить дискурсивні маркери як функціональний клас лексичних одиниць мови, які слугують когнітивними регуляторами дискурсу, здійснюючи вплив на його сприйняття та інтерпретацію учасниками комунікативного акту, тобто несуть певне когнітивне навантаження у межах іллокуції.

Англомовному медіа-дискурсу притаманне вживання низки дискурсивних маркерів, що використовуються для організації та когнітивного навантаження дискурсу. Вони надають можливість номінативним одиницям речення реалізувати свій потенціал у формуванні позитивного іміджу міжнародної організації ООН.